

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 6. An Sponsalia de futuro dissolvantur per posteriora Sponsalia de
præsenti cum alio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

quo vovens cum ea, cui prius dedit fidem ineundi matrimonium, contraxit, licet quidem reddet, non tamen petet debitum. Quia cum votum non valeat in præjudicium alterius, sed tantum voventis; faciendo primum, non agit contra obligationem voti; secus, agendo secundum. Poterit tamen vovens in hoc casu religionem ingredi, si velit; quia sic non agit contra obligationem Sponsalium, ex dictis; & si alter Sponsorum ei renitteret obligationem Sponsalium, posset in seculo manere, ducendo vitam continentem juxta voti exigentiam; hoc enim, ut ponit casus, plus non petit, quam observantiam castitatis.

§. 6.

An Sponsalia de futuro dissolvantur per posteriora Sponsalia de presenti cum alio?

262. Resp. solvi ex parte non violentis datam fidem; per c. *fm. 27. q. 2. c. si inter, de sponsal. ibi: si inter ipsos accessit tantummodo promissio de futuro, alius autem mulierem illam per verba de presenti desponsaverit, hujusmodi desponsationis intuitu, secundum matrimonium non poterit separari.* Et c. *1. de sponsa duorum, ibi: si aliquis mulieri fidem fecerit pactionis (seu, quod eam ducet, ut habetur ibidem §. est autem) non debet aliam ducere: si autem duxerit, maneat cum illa, quam duxit.* Ex quo deducitur, Sponsalia de futuro, quantumvis jurata, dissolvi per subsequens matrimonium cum alio, ut dicitur in cit. c. *si inter, ibi: etiam si inter ipsum & primam juramentum intervernerit de futuro.*

263. Not. tamen, cum dicimus, per subsequens matrimonium dissolvi Sponsalia de futuro, prius cum alio contracta, debere intelligi, de matrimonio *valido*. Quia, quod de jure non habet effectum, non præstat impedimentum. c. *Non præstat, de Reg. juris in 6.* hinc in vigore suo adhuc persistere priora Sponsalia ex parte illius, qui primæ Sponsæ fidem violavit, ne ex dolo commodum, seu lucrum referat. Ut autem Sponsa de futuro liberetur ab obligatione de Sponsalium in casu, quo Sponsus cum alia contrahit de præsentis, sufficit talis contractus etiam invalidus. Nam in tali casu de præsentis contrahens cum

alia, saltem tacite renuntiat priori Sponsæ; & per tale matrimonium contractum de facto, licet non de jure, sufficienter ostendit, se non curare fidem illi datam; quo sic deserta iustam habet causam, mutandi animum.

Dubitatur autem, an per subsequens matrimonium cum alia valide contractum, priora Sponsalia de futuro dissolvantur omnino, etiam ex parte hujus, qui fidem datam primæ Sponsæ violavit cum alio matrimonio contrahendo, vel solum suspendantur sic, ut, soluto hoc matrimonio, violator teneatur ad priora Sponsalia, si innocens velit? solvi omnino, tenet P. Sanchez l. 1. hinc D. 48. n. 3. Barb. in cit. c. 1. n. 2. ubi sic loquitur: cum matrimonium fortius vinculum sit, si illud validum fuit, *venit dubium est, priora Sponsalia solvi eo modo, ut soluto matrimonio nulla, ea perficiendi, obligatio supersit.* Secundam vero partem, nimirum non solvi ex ejus parte, qui datam fidem violavit, probabilior tenet Castropal. de spons. D. 1. p. 21. n. 4. Coninck. hinc D. 23. d. 4. n. 32. 1. quia matrimonium cum alio contractum, contra fidem priorum Sponsalium, nec jure naturali, nec positivo, habet vim extinguendi obligationem contrahentis: non ex jure naturali; quia tale matrimonium ex natura rei consistere potest cum obligatione contrahendi matrimonium cum prima, soluto matrimonio cum secunda; quamvis eo durante suspendatur quoad executionem; non etiam jure positivo; quia in allatis juribus nunquam dicitur, Sponsalia priora omnino extinguuntur; sed solum, eum, qui sic contraxit cum secunda, debere manere cum ista, nimirum quamdiu hæc vivit; cum quo stat obligatio præstandi promissum primæ, si secundamorte sublata sit, vel aliter, soluto matrimonio.

Secundò, quia votum religionis suspenditur durante matrimonio contra illud contracto sic, ut vovens soluto matrimonio teneatur, religionem ingredi, si aptus inveniat. Nec obstat, quòd vinculum voti, & vinculum matrimonii, sint vincula diversæ rationis. Nam. 1. quòd vinculum fortius, concurrans cum alio, id solvat, non oritur ex eo, quòd sint vincula ejusdem rationis; cum idem contingat etiam, quando sunt diversæ rationis,

nis, aut quando sunt respectu diverforum. Primum probatur in casu, quo concurrunt duo precepta impossibilia; *unum, naturale, alterum, humanum*: ubi hoc illi cedere debet, esto sint vincula diversa rationis; ut si charitas in gravi necessitate proximi urgeat, dum esset audiendum, sacrum, dicenda hora canonica, &c. Deinde in casu, quo equum Cajo promissum Titio tradis accepto pretio, teneris equum tradere Cajo, si eundem à Titio redimas, vel alio modo legitime recipias; & tamen utrumque vinculum est ejusdem rationis (nimirum justitiæ) quin per posterius extinguatur prius, licet illud isto fortius sit, quia sunt respectu diverforum; & per hoc, quod primum remaneat cum secundo, secundo Creditori nihil detrahatur; detraheretur autem, si extingueretur: at sic contingit in nostro casu; Ergo.

166. Hinc quando dicitur, quod obligatio, semel extincta, non reviviscat, ut habetur in c. *Queris*, Dist. 4. de *Consecrat.* & L. *Qui res S. Arcam ff. de solutionibus*: item quod obligatio fortior superveniens (nimirum professio in ordine laxiori) obligationem priorem (nempe votum simplex intrandi strictiorem) licet ejusdem rationis, extinguat, ex c. *qui post. s. de Regularibus in 6.* Resp. concedendo, non reviviscere obligationem semel extinctam; sed obligationem Sponsalium, ex eo, quod una pars de presenti contrahat cum alia, non probatur ullo jure extinctam esse, ut ostensum est. Quare negatur suppositum. Quod autem votum, ingrediendi strictiorem religionem, extinguatur facta professione in laxiori, habetur aperte ex dispositione juris positivi, in cit. c. *Qui post.* ubi hoc tribuitur *solemnitati votorum* laxioris religionis professæ; eam autem solemnitatem esse tantum juris positivi Ecclesiastici, aperte decisum est c. *Unico de Voto in 6.* sic Barbofa *ibid. n. 3.* & communis.

267. Deinde à professione, in laxiori ordine, solvente simplex votum ineundi strictiorem, non rectè concluditur etiam per matrimonium cum alia solvi fidem prius datam alteri per Sponsalia de futuro. 1. Quia professus nunquam liberatur à secundo vinculo, nisi morte propria: Sponsus autem liberari potest à secundo vin-

culo morte Uxoris, ipso superstiti. 2. quia in secundo casu, per commodum, quod fit per matrimonium cum secunda, damnificatur prima; in primo autem casu, loco voti simplicis, redditur DEO professio; quia, licet sit laxioris status, continet majorem cultum DEI, quam præcisè ingressus in strictiorem, & ejus votum simplex.

S. 7.

An Sponsalia de futuro dissolvantur per alia subsequencia pariter de futuro?

Quæstio procedit, si prima Sponsalia sint inita purè, ac legitime; nec ante secunda Sponsalia de futuro cum alio ex alio capite dissoluta; quo posito communis tener primam Sponsam, cui fides in dato casu violatur, liberari; ac, si velit resiliere, posse; de sponso autem, seu parte violante fidem, responso est negativa; quia secunda Sponsalia, cum sint contra fidem datam primæ, sunt iniqua, & de re illicita, adeoque irrita, & nulla. ita communis.

Not. autem conclusionem procedere, licet secunda Sponsalia forent jurata. Nam etiam in tali casu Sponsalia nullius valoris sunt; cum sint de re iniqua, & contra jus quæsitum primæ Sponsæ. Coll. ex c. *Quamvis pactum, de pactis in 6.* ubi dicitur, *juramentum pacto appositum* (quo filia renunciavit paternis bonis accepta dote) *servandum est, cum non redundat in alterius detrimentum*: ergo ubi redundat in alterius detrimentum, servanda obligatio non est; ne juramentum sit vinculum iniquitatis, constringens ad id, quod licet fieri non potest. Idem habetur in c. *cum contingat. 28. de Jurejurando*, ibi: *servari debent hujusmodi juramenta; cum in alterius præjudicium non redundent.*

Dices: tota ratio in præsentia, ob quam non teneret juramentum appositum secundis Sponsalibus contra fidem datam alteri, est ex eo, quod ubi non tener principale; nec teneat accessorium; sed hoc fallit in aliis casibus, ergo & in præsentia. Min. pat. ex c. *Debitoribus 6. de Jurejurand.* ubi dicitur: *eum, qui se obligavit, ad usuras solvendas, solvere non cogendum, nisi juraverit.* ubi gloss. V. *Cogi non debet*, ait, & sic